

DEBATTSEMINARIE

”Renovering av flerbostadshus, i vems intresse och vilka aspekter styr”

Inom en snar framtid kommer huvuddelen av våra 2,5 miljoner lägenheter i flerbostadshus att renoveras. Vi har bara en chans göra detta framgångsrikt.

Vilka utmaningar står vi inför? Vad kan vi göra idag för att skapa ett hållbart samhälle nu och i framtiden? Hur använder vi dagens teknik på bästa sätt för att energieffektivisera våra flerbostadshus utan att det får en negativ påverkan på inomhusklimatet och hälsan?

Detta är ett debattseminarium och ditt engagemang och dina tankar är viktiga för att driva utvecklingen framåt och vi vill gärna ta del av dem under denna förmiddag.

Tisdag 6 november, Radisson Blu, Östergatan 10, Malmö

Onsdag 7 november, Gothia Towers, Mässans gata 24, Göteborg

Torsdag 8 november, Konferens Spårvagnshallarna, Birger Jarlsgatan 57A, Stockholm

Program

08:30 - 09:00 Registrering med kaffe/te och smörgås

Sverige står inför en stor utmaning. Nya och befintliga EU-direktiv ställer krav på en omställning av energisystemet och en genomgripande energieffektivisering av bland annat befintligt bebyggelse. Vilka krav ställs genom direktiven och vilka mål har Sverige satt upp? Hur påverkas fastighetsägare och hyresgäster i det renoveringsarbete som måste genomföras? Mer om detta, samt ett oemotståndligt erbjudande, kommer att presenteras.

Maria Malmkvist, Dagens moderator och Civilingenjör, WSP

Hälsoperspektivet

1900-talet medförde övergång från ett Fattigsverige till ett modernt land utan trångboddhet. Ny teknik och nya byggnadsmaterial kom till användning. Vissa av dessa visade sig utgöra riskkonstruktioner. 1970-talets energikris förstärkte problemen. På 1980-talet tog inneklimateforskningen fart och man frågade sig: Hur påverkas vi av dålig innemiljö? Vad betyder fuktskador eller dålig ventilation? Vad vet vi om inneklimate i olika bostadsbestånd? Inför kommande renovering av bostäder är det viktigt att hänsyn tas till tidigare erfarenheter men också till de boendes förväntningar och eventuella oro.

Kjell Andersson, Leg. läkare och Civilingenjör, Miljömedicin MM Konsult AB

De tekniska utmaningarna

Vid renovering av våra flerbostadshus är en av de svåraste utmaningarna att samtidigt projektera och bygga för långsiktig energieffektivitet. Valen av tekniklösningar är många med olika fördelar men också många nackdelar. Hur långt kan vi tekniskt och ekonomiskt komma genom att energieffektivisera? Vilka är de praktiska svårigheterna? Hur kan det termiska klimatet och luftkvaliteten samtidigt förbättras? Tekniklösningar behövs för det typiska flerbostadshuset som går att återupprepa, effektivisera och kostnadsoptimera.

Åsa Wahlström, Teknik doktor och projektledare CIT Energy Management

Gruppdebatt

ca 12:00 Avslutning med lunchbuffé

Kort presentation av föreläsarna

Maria Malmkvist, Civilingenjör, WSP

Maria Malmkvist är civilingenjör (Industriell ekonomi) och är anställd på WSP som energikonsult sedan april 2012. Innan arbetade hon som enhetschef på Energimyndigheten. Hon är generalist och har lång och bred erfarenhet av arbete med energifrågor inom flera olika områden, både inom energieffektivisering, förnybar energi och transporter.

Kjell Andersson, Leg. läkare och Civilingenjör, Miljömedicin MM Konsult AB

Kjell är specialist i Yrkes- och miljömedicin och har framför allt arbetat med inomhusklimatfrågor och riskkommunikation. Han hade under 27 år en överläkartjänst i Miljömedicin vid Arbets- och miljömedicinska kliniken vid Universitetssjukhuset Örebro. Kjell arbetade med metodutveckling och utbildning och ligger bakom utvecklingen av de s.k. Örebro-formulären för kartläggning av inomhusmiljöer.

Åsa Wahlström, Teknisk doktor och projektledare på CIT Energy Management

Åsa arbetar sedan 20 år med alternativa energikällor, inneklimat- och energieffektivisering i byggnader. Arbetet består både av nationella utvecklings-, standardiserings- och implementeringsprojekt inom bygg-, fastighets- och energisektorn och av internationella projekt inom EU och IEA (International Energy Agency). Med sin erfarenhet har hon en bred bild av aktörer, forskningsfront, standarder, föreskrifter och riktlinjer inom ny och ombyggnation samt förvaltning av energieffektiva byggnader.

- ett forum för kunskapsutbyte

Swegon Air Academy är ett forum för objektiv förmedling av kunskap inom inneklimat- och luftbehandlingsområdena. Praktiska erfarenheter och forskarrön från universitet och högskolor förmedlas vid seminarier, genom tidningsartiklar och facklitteratur.

Seminarier vänder sig i första hand till fastighetsägare, entreprenörer, konsulter och installatörer

---

Anmälan till seminariet

Boka din plats genom att klicka på länken:

<http://www.webropolsurveys.com/S/BC7EC6740AC7A2BF.par>

Seminarier är gratis och platserna är begränsade. Vid frågor kontakta Satu Palmgren på 031-895813 eller satu.palmgren@swegon.se

Sista anmälningsdag är 1 november.